

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY ÚJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: esztörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489 sz. — — — — Helyközi telefont 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PAL
LAPTUDAJDÓSNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szög szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyil-tér sora 1 korona

A magyarokat csak ki kell bójtölni...

Irta: *Kossuth Ferenc.*

Tisza István gróf a delegációban újra pálcát tört az ugynevezett „junktím-politika“ felett.

Ez a „junktím-politika“ tudvalevőleg a koalizált pártok és a koalíciós kormány politikája volt.

A nemzettől új áldozatokat követelték olyan téren, amelyen a nemzeti jogok nem érvényesülnek abban a mértékben sem, amelyben még az 1867-es alkotmánnyal is teljesebb összeegyeztethetők lennének.

A nemzet ezekért az új terhekért nemzeti jogainak legalább egy kismértvű érvényesülését kérte, amivel be lett volna bizonyítható, hogy nincs mereven elzárva a nemzeti élet fejlődése a véderő terén és hogy nincs oly része a nemzeti életnek, amely a szerves élet alapfogalmának megtagadását képezhetné, mint ahogy az örökös mozdulatlanság képezné, amely fogalom a természet törvényei között csak a halál fogalmával fér össze.

Azt hirdetik ellenfeleink, hogy ez a politika teljesen csődöt mondott; ámde ez egy nagy tévedés.

Volt idő, midőn alapos reményt táplálhattunk, hogy ez nem így lesz; de mihelyt jelentkeztek olyan kínálkozók, akik a nagyobb terhek elvállalását kilátásba helyezték bármilyen nemzeti érvényesülés nélkül is, a hosszabb ideig táplált remények nyomban merev visszautasítással találkoztak.

Lukács Lászlónak akkoriban Budavarában lefolyt audienciája képezte ezt a forduló pontot. Már akkor vészes hire járt Lukács László állásfoglalásának és széles körben megdöbbenést keltett.

Akkor még (ha nem csaltak a hirdadások) maga Tisza István gróf is a mellett nyilatkozott, hogy tanácsos lesz az uralkodónak az engedmények bizonyos mértékével megbarátkoznia. Ezt mint olyant emlitem meg, ami Tisza István grófnak, tekintve az akkori helyzetet, valóban becsületére váltott.

Megtörtént az is, hogy a magyar nemzet és az akkori magyar kormány teljes mérvű helytállása a veszedelem idején (ami az uralkodó részéről elismerésre is talált) azt a váratlan következményt vonta maga után, hogy a legteljesebben megbízhatónak bizonyult nemzet és kormány kivánságai e perctől fogva mereven visszautasítottak.

Minden emberi számítás szerint egészen más eredményt lehetett volna akkor várni; olyannyira mást, hogy a midőn a felfogás e megváltozásáról az első hírek érkeztek Budapestre, az akkori kormány összes tagjai lehetetlenségnek hitték a híresztelést és maga e hírt hozó miniszter előtt kételyeiket ki is fejezték.

A hír mégis igaz volt. Egyrészt a minden nemzeti kívánság nélkül vállalkozni akarók föllépése, másrészt a minden előzetes kikötés nélkül becsületesen, hűségesen, erősen helyt álló nemzet és kormány megbízhatósági próbatéte a koalíciós „junktím-politika“ hajótörését eredményezték.

De csak azért, mert ez így volt, lehet-e ebből olyan különös következményeket levonni, mint aminők a Tisza István gróf agyában megvillantak? És Tisza István gróf ezeknek az agyában megvillant eszméknek az ő régiebb időből megmaradt jellemvonásainál fogva, könnyűvérel kifejezést is ad, még pedig megkapó szónoki formában. Az is hozzátartozik az ő tulajdonságaihoz, hogy kimondván az agyában megvillant gondolatot, most már további vizsgálódás nélkül kitarat mellette és helyt áll érte.

Nagy baj ez olyan férfunál, aki tehetségénél, teki télvénél és a helyzet sajátos mivoltánál fogva nagy súlyal bír a nemzet jelenében és birni fog alkalmasint a legközelebbi jövőjében is. És lám, ezen a bajon nem segített nála a hosszabb remeteség, nehezen fog tehát segíteni rajta a tapasztalás és az élet is.

Aki Magyarországot történelmét ismeri, remélheti-e valaha, hogy az ország bármely joga érvényesülhessen ingyen, minden követelés nélkül és a követelésnek azon sulya nélkül, amely az alkotmányosság elemi felfogásában a népképviselőnek joga és fegyvere; vagyis a budgetjog használata s az ebből kifolyó pénz megadási, vagy megtagadási jog érvényesítése nélkül.

Nemcsak olyan szerencsétlen országnak a történelme bizonyítja azt, amely, úgy mint a miénk, a hires angol lord High Chancellor, Brougham tanítása szerint, a legkedvezőtlenebb közjogi helyzetben van, mert uralkodója egyszersmind egy másik nálánál népeesebb, gazdagabb és hatalmasabb országnak is uralkodója — hanem bizonyítja ezt az egész világ alkotmánytörténelme.

E nagy igazságok dacára Tisza szerint éppen nekünk kell kivételt tenünk. Nekünk kell félretennünk a budgetjog éles legyverét; nekünk kell megadnunk mindazt, amit tőlünk követelnek és mikor nem lesz már mit adnunk, majd akkor nyujtsuk oda kérő üres markunkat!

Jó hadsereg, erős hadsereg, nagy hadsereg a nemzetnek is szüksége van. Ezt annál kevésbé lehet tagadni, mennél inkább hisz a közvélemény abban, hogy állami biztonságunk a nagyhatalmi állást megköveteli, ami azonban még nagy kérdés.

De ma is igaz, ami igaz volt 1848-ban ebben a Babel toronyszerű két államú monarchiában (melynek fizető, de az államiságot mennél kevesebbet élvező része mi vagyunk). Ezt az ál-

landó igazságot pedig az egyetlen korszoros osztrák költő írta meg, hogy: „A te táborodban van Ausztria.“

Lehet nemzeti érdek az erős és nagy hadsereg, de még inkább dinasztikus érdek, mert ott és teljesen csakis ott van „Ausztria“.

Ezt az elavult hagyományokkal telített lagert nagy erőben és viruló egészségben fentartani, a dinasztia elsőrendű érdeke — és elérni ezt ingyen ha lehet, addig amíg csak lehet.

Mikor azonban minden alkalommal találhatók a magyar táborban olyanok, akiknek magatartása arra tanít, hogy a magyarokat csak ki kell bójtölni és egymás ellen uszítani; elég a várakozó türelem és az idő, amely bizonyára meghozza olcsó hatását.

Szobám magányában, betegágyamban, fájdalmas érzéssel gondolok végig szegény hazám történelmében, le egészen az aligmúlt időkig és sir a lelkem nemzetem sorsa felett...

Azt szoktuk mondani *másokról*, hogy semmit sem tanultak és semmit sem felejtettek. Így van ez velünk is, így van századok óta velünk, szegény magyarokkal!

A halál utja.

Megfagyott emberek.

A küsmödi Nagy-kő alatt.

Sóvidék és a Kis-Küküllőbe törekvő Küsmöd vize között, emberemlékezet óta erősen kimagasodott erdős sziklahegylánc emelkedik fel. Etéd és Küsmöd közsegekből itt gyalogjáró ösvény van. Ezen jár két község lakossága Parajdra a sóbányába és a vásárokra Sóvidékére. Itt rövidebb az út, mert ha a „nyugaton“ Atya község, Árcsó és Sófalfa felé kerülnének, kétszer annyit kellene gyalogolni.

Ez a gyalog-ösvény arról is nevezetes hogy éjjelenként itt járnak a sócsempészők, kik a bányából vagy a sóhegyből zsákokban hátukon hordanak több-kevesebb konyhasót. Sorsunk azonban legkevésbé sem irigylésre méltó, mivel sokan életükkel fizetnek.

Csodálatos jelenségként észlelték az ottani vidéken lakók, hogy minden második-harmadik erősebb téli időben, az ott átutazók a hideg, szeles időjárás miatt, majdnem félholtan tudtak haza vánszorogni.

A veszélyes, fáradságos uton a nagy hideg erejüket elvette. Lebuktak és csak napok múlva találták meg övéik csontá fagyva, meghalva az ilyen szerencsétleneket.

Ez a végzetes sors jutott osztályrészül Kristóf Ferenc küsmödi lakosnak is, akit négy héttel ezelőtt valamely ügyben Parajdra küldötték. Azóta sokat keresték, de mostanig nem akadtak reá; habár falujától mintegy kilométernyire volt már hazaérkezében.

Kristóf Ferenc volt a *hetedik megfagyott*, akit vastag hótakaró borított. A tavaszi nap-sugár segített keresőinek. Leolvastotta róla a hóréteget és végre annyi keresés után e hó 4 én megtalálták arca bukva, megfagyva.

Minden más gyanus körülmény ki van zárva. A nála levő pénzt az utolsó fillérig megtalálták, sőt a bőrzacsóban volt bankónak sem esett baja. A szerencsétlenül járt embernek arcát az egerek azonban megcsontították.

Egy áldozattal tehát ismét szaporodott azok száma, kiket szegényes sorsuk, a létért való erős küzdelem arra kényszerít, hogy a jól ismert „halál utján” járjanak...

Vajjon a közigazgatási hatóság nem érez-e önvádat a pusztuló székelyek illeten elmúlása miatt? Vajjon nem lehetne-e ezt a „halál utját” élők utjává tenni? Ajánljuk megfontolásra azoknak, akiket illet.

Hátha rendez, székérutat is csinálhatnának ott, az évezredek „halál utján”?...

Mit hoz a jövő?

A bankvita, mely közel két hónapon át foglalkoztatta a képviselőházat, végét ért. Ha eredményekben nem is, de tanulságokban kétségtelenül gazdag volt ez a vita. A közel-múlt nagy politikai válságnak tengelyét a bankkérés képezte, a melynek kapcsán egészében felvetődött a kérdés: el érkezett-e az ideje Magyarország gazdasági felszabadításának, a lenyűgöző osztrák járom végleges lerázására? Mit hoz a jövő, milyen a legközelebbi idők politikai perspektívája: ez a kérdés lép előtérbe egész komolyságában.

A parlament munkaprogramja egyelőre normális állami szükségletek kielégítését öleli fel. Megkezdődött az unjonvita, követi a költségtérítés tárgyalása, esetleg közben az indemnitásnak pár hónapra való meghosszabítása. Mindezen kérdések egészséges politikai viszonyok között normális tárgyalási mederben teljes objektivitással szoktak megvitatást nyerni. Egészségesnek azonban a mostani politikai viszonyokat alig nevezhetjük. A lefolyt választások keserű tapasztalatai ott élnek még a lelkek mélyén és érlelik azt a processzust, a mely aggodva, tépődve keres gyógyítót a nemzet romlott közállapotainak orvoslására. Így, akarva, nem akarva, minden parlamenti munka nexusba kerül egy nagy kérdéssel, a mely Magyarország jövődjére a legmesszebb kihívással bír: a választói jog megoldásának problémájával. A míg ez a korszakos reform a törvényhozás asztalára nem kerül: minden alkalommal, bármely tárgynál felmerül a kérdés — mikor, milyen formában, hogyan akarják ezt a reformot tető alá hozni. Ennek megoldása a legnagyobb fontossággal bíró feladat, a mi erre az országgyűlésre vár. Minden más kérdéssel szinte úgy van a politikai világ, mint az utas, a ki a végső állomás felé lázas sietéssel haladva, utjában kénytelen kisebb állomáson is vesztegelni, de szeme előtt csak az lebeg, hogy hová akar elérkezni.

Nyugvópontra a magyar törvényhozás működése addig aligha fog jutni, a míg egy új választói törvényben le nem rakták az alapját a nemzet már jogokkal bíró és még jogokkal felruházandó milliányi tömegei részére, véleményük, meggyőződésük minden befolyástól ment, szabad és hamisítatlan megnyilvánításának. A függetlenségi párt az általános, egyenlő és titkos választói jogért megy a végső, élet-halál harcra és ha a reformmal késnek, el van szánva e harcot provokálni már a létszámemelési kérdésénél és így minden valószínűség szerint a véderőreform tárgyalásának megkezdése nyit új lapot Magyarország politikai küzdelmeinek történetében.

-- **Paproskárpit** (tapéta) gyönyörű színekben, óriási választékban kapható méterenkint és tekercsekben Betegh Pál papros- és írószerkereskedésében Székelyudvarhely. Gyári raktár Udvarhelyvármegye részére.

HIREK.

Ne legyen egy panasz szavad...

Irta: KIRÁLY PÉTER.

Ne legyen egy panasz szavad:
Hogy hűtlenül elhagytalak...
Ne legyen egy hulló könnyed,
Ugy sem érteném meg többet,—
... Soha, soha, soha többet!

Szíved, lelked azért vádol:
Földi boldogságra vágyol —
Szegény, szegény, árva lélek...
Keserűen fáj, hogy téged
E földön felismerélek!

Az a szent hely elsüllyedt rég,—
A hol oltárt épi hetnék,
Hogy ezen a földön téged
Imádnálak, tisztelnélek
Oly igazán, a mint érzek.

Ez az élet rideg nekünk,
Arra jó csak, hogy reméljük
Örök üdvök szebb világát...
Nem lehet az hiu ábránd,
A mi tul a siron vár ránk.

Ha kihalt a földi élet:
Élvezzük az üdvösséget
Olyan tisztán, olyan szentül,
Mint a hogy az ének zendül
Boldogságról, szerelemről.

Nekünk ez az élet: semmi!
Nem tudunk mi itt szeretni...
Megőrülne hitünk, lelkünk,
Ha látná, hogy elkevertük
Földi szennyel, a szerelmünk.

Kell a siron tul még élni...
Ott leszünk mi egymáséi,
Hol az igaz rokon lelkek
Mindörökké egybekelnek
S üdvösségről énekelnek.

(Debreczen.)

— **Lapunk legközelebbi számát** március 15-én (szerdán) reggel küldjük szét, hogy abban olvasó közönségünk az egyes hazafias ünnepélyek műsorait megtalálhassa. E helyen felkérjük az egyes intézetek vezető köreit, hogy a rendezendő ünnepély műsorát szerkesztőségünkhöz hétfőn estig beküldeni sziveskedjenek.

— **Március 15-ikét**, a szabadság hajnali pirkadásának dicső emlékét Székelyudvarhely város polgársága ez évben is megünnepli. Az ünnepély a nagy nap évfordulóján, március 15-én (szerdán) délután 3 órakor a Budapest szálló színháztermében lesz. Ez alkalomra az ünnepélyt rendező Székely Dalegylet a következő műsort állította össze: 1. Himnusz; éneklé a Székely Dalegylet. 2. Szaval: Florián Margit. 3. „Talpra magyar!” Szavalja: Szomesán László joghallgató. 4. Nemzeti ima; éneklé a Székely Dalegylet. 5. Emlék beszéd; tartja: Bíró István tanár. 6. Szaval: Rájk József. 7. Szózat; éneklé a Székely Dalegylet.

— **Megvizsgálják a kutakat.** Tudvalevő tény, hogy a legveszedelmesebb járványos betegségek: a tifusz és kolera, a legtöbb esetben az ivóvíz fertőzöttségére vezethető vissza. Épen ezért a legfontosabb közegészségügyi követelmény, hogy a lakosság egészséges, bakteriummentes ivóvízzel láttassék el. A belügyminiszter most rendeletet intézett Udvarhelyvármegye törvényhatóságához, amelyben felhívja az alispánt, hogy a vármegye területén levő összes közs. kutjait, vízvezetéseiket, forrásait vizsgálta meg, vajjon az egyes községek vízzel való ellátására szolgáló kutak nem tartalmazznak-e az egészségre ártalmas fertőző anyagokat stb. Az alispán természetesen tovább intézkedik. Kijelentéssel a fontos rendeletet a főszolgabírnaknak és ezek a községi előjáróságoknak s így az

ügy egészen simán nyer befejezést. Különösen Székelyudvarhely városnál, igen könnyű lesz a hatóság feladata. Itt ugyanis a kutvizsgálat teljesen fölösleges. Hiszen köztudomású, elég szomorú és szegényes dolog, de *egyetlen ivásra használható vizű kutunk sem létezik.* Ennek tulajdonítható, hogy a járványos betegségek egymást érik s különösen a tifusz évek óta — úgy szólva — állandó jellegű baj. Vajjon mikor kerül sor reá, hogy ez az állapot megszűnjön? Székelykeresztúr lakossága 10 év alatt 1879 lélekkel szaporodott, pedig 1900-ban csak 3421 volt a lélekszáma. Ezzel szemben Székelyudvarhely 9327 lakos után 650 lélekszámmal szaporodott. Kell-e ehhez bővebb magyarázat? Ugy-e, hogy nem itt a számok elég fájdalmas helyzetről beszélnek. Mit?! Nemcsak beszélnek, hanem már kiabálnak is, de — sajnos — nincs, aki meghallja; nincs, aki megértse — siralmas panaszhangjukat!...

— **Szabadság ünnepén.** A székelyudvarhelyi állami kö- és ipari szakiskolának ifjusága március 15-én délután 5 órakor az intézet nagy rajztermében hazafias ünnepélyt rendez, a melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja az önképző-kör rendezője. — Az ünnepély műsora: 1. Himnusz, éneklé az ifjusági dalkör. 2. Ünnepi megnyitó beszédet mond Spaller József tanár. 3. Mi a hazá? Ábrány Emiltől. Szavalja Vagási Imre IV. éves tanuló. 4. Március 15. Tartja Stein Jenő IV. éves tanuló. 5. Márciusi ifjak. Pátfőtől. Szavalja Zöld Lajos I. éves tanuló. 6. Nem et sógor. Egy felvonásos alkalmi szindarab. 7. Hunyadi magyar indulóját éneklé az ifjusági dalkar.

— **A ref. kollegium ifjusága** március hó 15-én délután 11 órakor az intézet tornacsarnokában a következő műsorral tartja meg hazafias ünnepélyét: 1. Himnusz, éneklé az ifjusági kar. 2. Március 15. Ábrány Emiltől. Szavalja Ördög Lajos VIII. o. t. 3. Előre. Persinától. Előadja az ifj. zenekar. 4. Alkalmi beszéd. Irta és elmondja Nagy István VIII. o. t. Hunyadi induló. Erkelől. Előadja az ifj. vegyeskar. 6. Jelenet Jókai „Szigetvári vértanúk” c. darabjából. Előadják Baborszky Antal VIII. o. t. (Zrinyi) és Fosztó György VIII. o. t. (Szelim). 7. Kuruc dalokat játszik az ifj. zenekar. 8. A veiszi bárdok. Aranytól. Szavalja Kiss András VIII. o. t. 9. Hegedű szót játszik Rák Károly zenetanár. 10. Végredelet. Jelenet egy hajdusági tanyáról. Rákosi Vikortól. Előadják Imreh János VIII. o. t. (Nagyapa), Dési Andor V. o. t. (Unoka) és Weisz Fülöp VII. o. t. (Egy bujdosó zsidó). 11. Népdalokat éneklé az önképzőkör férfikara. 12. A két káplár. Éleikép a 48-as idők-ből, Vadnaitól. Elmondja Konecz Ármán VII. o. t. 13. Záróbeszédet mond s a Gidófalvi ösztöndíjakat kiosztja Nagy Elemér az önképzőkör vezető tanára. 14. Szózat. Éneklé az ifjusági énekkar. Az ünnepélyre ezután is tisztelettel meghívja a közönséget az ifjuság.

— **Az állami főreáliskola** március 15-ike emlékére ünnepélyt rendez a következő programmal: 1. Zene. 2. Szaval Zerbes Vilmos VIII. o. t. 3. Ünnepi beszéd, mondja Balogh Á. VIII. o. t. 4. Ének. 5. Szaval Brocs K. VII. o. t. 6. Zene. 7. Szaval Szánthó Dénes VI. o. t. 8. „Kuruc diákok csinje”, szindarab Eötvös Károlytól. Személyek. Mérey Mihály kuruc kapitány Benedek E. VI. o. t. Balogh Ádám, brigadéros Brocs K. VII. o. t. Farkas, kapitány Péter Á. VII. o. t. Péter Benedictus Jakab M. VIII. o. t. Garai, Kornis. Bárány, diákok Dunst L. VIII. o. t. Farkas I. VI. o. t. és Fülöp Gy. VII. o. t. Langenthaler, labanc kapitány Sterba B. VII. o. t. Egy tiszt Sterba D. VI. o. t. Kuruc hadnagyok Dunst S. VIII. o. t. Fekete B. VII. o. t. Balogh Á. VIII. o. t. Albert J. V. o. t. Labanc katonák Desso V. VIII. o. t. Pongrácz Á. VIII. o. t. Csehely A. VII. o. t. Gyurcsovits V. o. t. Kezdeté fél 10 órakor.

— **A róm. kath. elemi fiúiskola** növendékei március 15-ét a kath. iskolahelyiségében fogják megünnepelni a következő programmal: 1. Talpra magyart szavalja Kovács Miklos VI. o. 2. Szózatot éneklé a gyermekek. 3. Légy jó katolikus, szavalja Derzsy Lajos VI. o. 4. A mi hazánk, éneklé a gyer-

mekek 2 hangra. 5. Ünepi beszédet mond Kókay Károly IV. o. t. 6. Ha megnövekednek hat I. osztályos. 7. Szózatot szavalja Márton István IV. o. 8. Isten áldd meg a magyart, énekelik a gyermekek. Kezdeté d. e. 9 órakor. Az érdeklődő szülőket szívesen látják a Szerzetes tanítók.

— **Haller gróf védnök.** A székelyudvarhelyi Tisztviselői Kör pénteken Embery Árpád elnöklétével tartott rendkívüli közgyűlésében Haller János gróf főispánt egyhangúlag védnökének választotta. Az erről szóló közgyűlési jegyzőkönyv kivonatát ma nagyobb számú küldöttség fogja átadni Embery elnök vezetésével.

— **Papválasztás.** Kézdiszentlélek tekintélyes báromszékvarmegyei nagyközség, Oláh Dániel kádicsfalvi plebánost első helyre papjának választotta.

— **Eljegyzés.** Dr Dobos Ferenc főgimnáziumi tanár eljegyezte Macskássy Irénkét, Dr Macskássy Ignác posta- és távirafőtiszt és neje leányát Székelyudvarhelyt.

— **A szabad lyceumon** ma d. u. 2 órakor a polgári körben Biró Sándor tanár fog előadást tartani.

— **Birkózó mőzások.** Az elmúlt napokban egy birkózásokat rendező mozgófenykepes kompánia volt városunkban valami Stumár Károly: evü fiatal igazgatójával. Szerdán este tartották — reméljük nálunk örökre — utolsó „előadás”-ukat. Nyolc helyett 9 órakor kezdték meg azzal a kijelentéssel, hogy a gép elromlott s így a hirdetett képeket bemutatni nem lehet. Holott valójában a képek hiányoztak. Majd egy másik alak olyan komisz kuptekát olvasott fel, hogy szegyenletükben meg a színpalak is elpirultak. Végül a birkózás is méltó befejezése volt az előző programnak. A csalódott közönség hatalmas fütyüléssel és szitkozódással távozott. A híres „művészek” pedig — előre kieszelt, de titkolt — tervük szerint, a reggeli vonatnál odább állottak — természetesen az adóságot hátrahagyásával. Ugy értesülünk, hogy jelenleg Medgyes város közönségénél operálnak ezek a jó firmák — miniszteri engedéllyel...

— **Rokkant-és Nyugdíjgyuleti közgyűlés.** A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíj-Egyesületének székelyudvarhelyi 138-ik fiókpénztára ez évi rendes közgyűlést március 19-én (vasárnap) d. u. 3 órakor Székelyudvarhelyt, a polgári önképző-kör nagyertermében fogja megtartani. E közgyűlésre a tagokat és az érdeklődő közönséget e helyen hívja meg az Elnökség.

— **Diszelőadás Székelykeresztúron.** A nagy idők, a márciusi ujjaszületés, a dicsőséges szabadságharc emlékére diszelőadást rendez ma (vasárnap) este fél nyolc órakor kezdődőleg a „Székelykeresztúri Műkedvelő Társulat” Valter Ferenc termében Székelykeresztúron. A derék műkedvelők Dóczy Lajos „Széchy Mária” c. 3 felvonásos történeti színművét adják elő részben ujonnan készült jelmezekkel. Már ez is vonzóvá, érdekessé tenné a hazafias irányú előadást. De a cél, melyre a jövedelmet szánták, egyenesen arra indít minden jó érzésű honfit és honleányt, hogy pártolja, támogassa a műkedvelők fáradozásait. Ez a cél pedig nem más, mint báró Orbán Baláznak, a Székelyföld örök dicsőségét szerzett nagy fiának, Székelykeresztúron felállítandó szobor-alapja. Különben az előadás szereplői a következők: Fazekas Pálné, Lőrinczy Erzs, Rác Juliska, Szenkovits Lajos, Szemerjay Károly, Fazekas Pál,

Macskássy Lajos, Bálint András, Bence József, Kálnoky Dénes, Herman István, Fenyédi Mihály és Káznovszky Viktor.

— **Ipar kihágás megismételése.** Megtörtént, hogy a megindított iparkihágás még nem lett elintézve s máris ugyanazon egyén ellen ugyanilyen kihágás miatt eljárás tételtt folyamatba s ez mielőtt az első kihágásban ítélet hozott volna, ítélettel lett befejezve. A kereskedelmi miniszter ezt az ítélet megsemmisítette 30,790—1910 sz. határozatával kimondván, hogy ugyanazon vádlott ellen ugyanazon az alapon újabb kihágási eljárás addig nem indítható, míg a korábban folyamatba tett eljárás jogerős ítélettel befejezést nem nyert.

— **A tavaszi állatösszeírás** A földművelésügyi miniszterium az állatösszeírást végző községi előjárók részére körrendeletileg részletes utasítást küldött. Főhívja a járási mezőgazdasági bizottságokat, hogy a községek állatösszeírás lapjaiból allapítsák meg, hogy a törvény által előírt kellő számú apaállat megvan-e az egyes gulyák és csordák számára, majd hogy nézzék meg azt is, hogy a közlegelőkre nem hajtának-e a kelletténél több állatot? A miniszterium ezen utóbbi rendelkezése a legelőügy rendezésének elő munkálataival van szoros kapcsolatban.

— **Kolozsvári jogi vizsgákra,** u. m. alap- és államvizsgákra, jogi és allamtudományi szigorlatokra tudományos alaposággal es eredményre vezető módon rövid idő alatt, mérsékelt díjazás mellett előkészít: Dr Polez Rezső ügyvéd jogi szeminárium a Kolozsvárt, Egyetem-utca 7. szám 1. em. Április 1-ig Deák Ferenc utca 29. szám. Szakképzett előadók, új, célszerű methodussal, folytonos foglalkozás.

— **Bámulatos olcsó ár.** A „bámulatos olcsó ár” kitételnek hirdetésekben való használata a kereskedelmi miniszter 11.774—910 sz. rendelete szerint tömeges eladásra ingerel, ennél fogva az, aki engedély nélkül azt mégis alkalmazza, az 1884. évi XVII. t. c. 51. §-ában ütköző áthágásban vétkesnek mondandó ki.

— **A vasut köteles a sertéseket megítatni.** A Kuria 516—1910. sz. alatt kelt döntvénye teljes kártérítésre kötelezte az alperes vasutat azon okból, mert a szállításra felvett sertéseket a vasuti közegek szállítása közben nem itatták meg, s emiatt több sertés az uton elhullott. A marasztaló ítélet indoka a következő: „Az 1888: VII. t. c. végrehajtására vonatkozó 40,000—88 sz. földművelési min. rend. 85 §-a szerint a vasut a szállításra átvett sertéseket minden 24 órában megítatni tartozik; ennek elmulasztása tehát vétkes gondatlanságot megállapítja, mely alól a forgaóim nagysága, gyorsasága vagy tévedés nem mentesítheti. Ennek következményeiért a vasut teljes kártérítéssel tartozik, noha az áru átvétetett.

Irodalom.

— **Két humoros könyv.** Péterfy Tamás székely írónak most jelent meg 2 humoros könyve. „Neta ne!” eredeti góbéságok és „Kacagó szövetkezetek,” a szövetkezési élet vidámságai. A csinos kiállítású könyvek zamatos humoru szövegét számos kép tarkítja. A két humoros könyvet postai szállítással együtt 2 koronáért küldi: Péterfy Tamás. Bpest. IX. Köztelek.

Méhészet.

Az udvarhelymegyei méhészegyesület elnökségétől.

100—1911 szám.

Felhívás
az udvarhelymegyei méhészegyesület tagjaihoz.

A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi Miniszter Ur a foltó 1911 évben Gödöllőn, Marosvásárhelyen, Kolozsvárt földmives kisgazdák, lelkészek, tanítók, nők, vasuti alkalmazottak részére 1—2—3 hétre terjedő méhészeti tanfolyamokat rendeztet. Felkérjük a méhészegyesület azon tagjait, kik bármelyik tanfolyamon részt óhajtanak venni, ez irányú kérvényeiket lehetőleg azonnal küldjék be az egyesület elnökségéhez. A tanfolyamok hallgatói, azoknak tartama alatt, teljes ellátásban vagy napi 2—3 korona napidíjban részesülnek és a m. kir. államvasutak vonalain harmadosztályu utijegyük árának megtérítésére is igényt tarthatnak.

Kedvezményes gyümölcsfa oltványokért beérkezett kérvényeket visszaküldöttük azzal, hogy mindazok, kik a folyó év tavaszán gyümölcsfaoltványokat kedvezményesen áron beszerezni óhajtanak, jelentkezzenek az illető községi gazdakör elnökénél s a gazdakör útján folyamodjanak az erdélyrészi kirendeltség udvarhelyvarmegyei megbízottjához.

Székelyudvarhely, 1911. évi márc. 8-án

Az elnökség.

Közgazdaság.

Az Udvarhelyvarmegyei Gazdasági Egyesülettől.

Szám 114—1911.

Meghívó.

A gazdasági egyesület választmányja folyó hó 14-én d. e. 10 órakor a varmegyeház kistermében ülést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívattak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Jelentés a székelykeresztúri kiállításról.
 2. Folyó ügyek.
- Székelyudvarhely, 1911 évi március hó 8-án
Elnökség.

„M-i-t?” — Papa megengedte! Hisz' valódi **Jacobi-féle Antinicotin**-cigaretta hüvelyek fadobozban!

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadoboz érdekes Röntgenképeket tartalmaz.

Udvarhelyvarmegye Nemes Csáládjai. Szerkesztette: Pálmay József. Ára füzve 16 K. Mig a készlet tart kapható; Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E díszesen kiállított, az egyes családok címerével illusztrált mű, igen becses család-történeti adatokat tartalmaz

FIGYELEM!
„AIDA” VERGE és „BLUE-STAR” CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIK.
:—: ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL! :—:

130 saját fióktelep a
.. bel- és külföldön ..

HAZAI GYÁRTMÁNY!!

1200 munkás és hivatalnok.
16 000 pár heti gyártás.

A világhírű „Turul” cipőgyár r.-t. Temesvár.

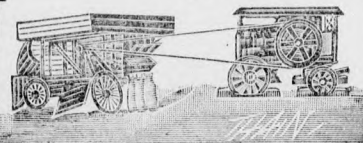
A monarchia legnagyobb cipőgyára

1911. április 1-én

NYITJA MEG FIGKRAKTÁRÁT SZÉKELYUDVARHELYT

Kossuth-u. 9. szám alatt.

HA ÖN
egy gazdaságos
üzembiztos
kiváló munka-
teljesítményű

motoros cséplőkészletelőnyös árban,
kedvező fizetési módozatokkal teljes
szavatossággal, beszerzeni óhajt, úgy
forduljon megkereséssel ..

SZÜCS ÖDÖN

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-U. 66.
szám alatti mezőgazdasági és ipari
gépkereskedelmi vállalat, mely cég
felszólításra árjegyzéket és költségve-
tést díjmentesen küld meg.

Czell Frigyes

és Fiai

bortermelők és borszárművelők
Medgyes.

Legjobb beszerzési forrás ter-
mészetadta valódi erdélyi hegyi
borokban. Hordókban és palac-
kokban. Kitűnő sajattermés és
vörös borok.

Arany, Ezüst, Vas, Bronz, Porcellán
és **Régiségeket** megbiza-
Fa tásból

azonnal megvásárol, esetleg értékel,
vagy utasítást ad.

Hagyatéki árveréseken

mint vevő résztvesz.
Arany, briliáns éksze-
reket, ezüst tárgyakat
(tört állapotban is) bár-
milyen összegre vásárol

Dietrich Gyula ötvös-
mester.

Kolozsvárt.

Levélbeni megkeresésre azonnal vá-
laszol.

Sürgőnycim: **Dietrich**
ékszerész Kolozsvár.

**Tölgy- és bükkfa eladási hirdet-
mény.**

A felsőrákosi volt urbéres köz-
birtokosság Agostonfalva vasuti ál-
lomás közelébe fekvő erdejében en-
gedélyezett kijelölt rendkívüli fahasz-
nálatot, a mely előzetes becslés sze-
rint, mintegy 1140 m³ tölgyrönköt,
956 m³ tölgyepületi fát, 6933 m³
bükk müfát, 2920 m³ bükk épületi és
eszközfát, 20,543 m³ bükk tűzfát és
1829 m³ tölgy tűzfát teszen ki *folyó*
évi április hó 25-én délelőtt 10 óra-
kor Felsőrákos község házában irás-
beli zárt ajánlatokkal összekötött
nyilvános szóbeli árverésen kikiál-
tási áron felül a legtöbbet ígérőnek
tővön az erdőben eladja.

Kikiáltási ár 79.144 korona.
Bánatpénz 10 százalék.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el
Becslés, kezelés, árverési és szerző-
dési feltételek a vargasi m. kir.
erdőgondnokságnál és alólirottnál
megtekinthetők.

Felsőrákos, 1911. március 3-án.

Füredi János
b. elnök.

Szám 1309—1911. V. T.

Hirdetmény.

Szegesvár városának a m. kir.
földművelésügyi miniszter ur támo-
gatásával rendezendő

tenyésztő-állatvásárra

folyó évi március hó 12 én fog az
uj marhavasárterem megtartatni.

A vásár alkalmával a város ré-
széről díjak 700 korona összegben
fognak ki osztatni, mely összegből
300 koronát a m. kir. földművelési
miniszter úr bocsát rendelkezésre.

Helypénznek vagy más díjak nem
szednek.

Díjakban csakis azon nagykü-
llővármegyei tenyésztők részesít-
hetők, kik bizonyítvánnyal igazolják,
hogy a díjazandó állat legalább há-
romnegyed év óta birtokukban van.
A városi tenyésztő-állatvásárral

kapcsolatosan a segesvári járási fő-
szolgabíró külön hirdetménye szerint
járási tenyész-állatdíjazás is fog
megtartatni.

A marhalevél feltétlenül elho-
zandó.

A vásár alkalmával a községek
és földbirtokosok tenyész-állatokban
szükségletüket fedezhetik.

Szegesvár, 1911. évi február hó 25-én.

A városi tanács.

Vendégfogadó!

A jó hírű Koronkay-féle Hungária
vendégfogadóban Székelyudvar-
helyt, Kossuth-u. 22. sz. alatt kitűnő ét-
kezés, borok, kőbányai sör és tiszta
szobák állanak mindenkor renkelke-
zésre. Vidéki papok, tanítók és jegy-
zők találkozó helye. Kocsiszin és is-
tálló díjtalanul. Jó bánásmód és pon-
tos kiszolgálásért szavatol: **Barkóczy**
Albert, vendéglős.

DELAWARE

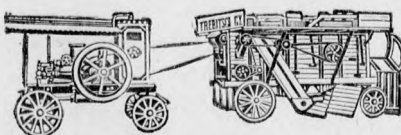
VESSZŐ
ELADÓ.

Minden hibától,
különösen jégverés-
től mentes szép sima
vessző a piros vál-
fajból, jótállás mel-
lett. Küldök minden
vevőnek utasítást,

arra, hogyan kell elgyökereztetni a sima
vesszőt, hogy minden száll megfakadjon.

Ezer darabja az I. osztály 35 K
Száz 4 K
Másodosztályú vessző ezre 29 K
Ermelléki legnemesebb és legbővebben
termő faj. Előpénzben az összeg tízed-
rése küldendő.

Füzesi Imre Rákosliget.

LEGUJABB

rendszerű motorcséplőkészletek,
továbbá a legjobb benzin-nyers-
olaj és szivógázmotorok, valamint
teljes malon.berezendések leg-
olesőbban

Trebitsch Gyula

motortelepen Budapest, VI, Eöt-
vös-ut 42. kaphatók.

Teljes jótállás! Könnyű részletfizetés!
Árjegyzék ingyen!

E jőhírű cég motorai könnyű kezelésük
és nagy erőkifejtésük folytán az egész
országban nagy elterjedésnek és köz-
kedveltségnek örvendenek.

REFORMÁTUS

*** DISZES ***

IMAKÖNYVEK

NAGY VÁLASZTÉK-
BANKAPHATÓK

BETEGH PÁL

KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN
SZÉKELY-UDVARHELYT

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyított háziaszer, mely már több
mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek
bizonyított köszvényénél, csúznál és meghűléseknél,
..... bedörzsöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt
bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K 1.40 és K 2.—
és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”,

Prágában, Elisabethstrasse 5. neu.
Mindennapi szétküldés.

A múlt a múlté,
a jelen és a jövő a

Smith-Bros írógépe!

Kérjen prospektust

FARAGÓ
TESTVÉREK

.. kizárólagos elárusítóktól ..

Budapest, V., Nador-utca 17. sz